

ORGANISEREN EN COÖRDINEREN VAN ZORGVERLENING

Boom

COLOFON

Boom Mbo
klantenservice@boom.nl
www.boom.nl

Auteurs: G. Hingstman, J. van Houten, I. Mulder, B. E. G. Stevens, K. Vissers.
Eindredactie: E. van der Hart en V. Landsmeer-Dalm

Bronvermelding: www.omahasystem.nl, Het Zorgdossier, Boom Hoger
Onderwijs | Marc Bakker, Katz S (1963), <https://nl.123rf.com/rawpixel>.

Titel: Organiseren en coördineren van zorgverlening
ISBN: 978 90 3724 379 6
1e druk/ 1e oplage

© 2026 Boom | All rights reserved | No text & data mining
Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van een (of meerdere) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom, te vinden op www.boom.nl.

INHOUD

Voorwoord	6
1 Risicosignalering en vroegsignalering	11
1.1 Risicosignalering	12
1.2 Vroegsignalering	15
1.3 Klinisch redeneren	18
1.4 Interventies na signaleren	19
1.5 Risicosignaleringslijsten	21
1.6 Begrippen	24
2 Zorgvraag vaststellen	25
2.1 De zorgvraag vaststellen	26
2.2 Triage	31
2.3 Multidisciplinair samenwerken	34
2.4 Samenwerken met zorgvrager en mantelzorgers	36
2.5 Begrippen	38
3 Verpleegkundige diagnose	39
3.1 Verpleegkundige diagnose	40
3.2 Modellen en classificatiesystemen	44
3.3 Verpleegkundige en medische diagnoses	47
3.4 Soorten diagnoses	49
3.5 Begrippen	52
4 Vaststellen en organiseren van interventies	54
4.1 Interventies	55
4.2 Zorgplan	57
4.3 Samenwerking bij interventies	59
4.4 EBP en BP bij interventies	63
4.5 Zorgtechnologie bij interventies	65
4.6 Begrippen	69
5 Monitoren en evalueren van de zorg	70
5.1 Monitoren van zorg	71
5.2 Procesevaluatie	74
5.3 Productevaluatie	76
5.4 Communiceren van de evaluatie	78
5.5 Begrippen	81

6	Overdracht en ontslag	82
6.1	Ontslag van een zorgvrager	83
6.2	Ontslagprocedure	87
6.3	De overdracht	90
6.4	Inhoud van de overdracht	92
6.5	Verdieping	95
6.6	Begrippen	101
7	Klinisch redeneren	102
7.1	Klinisch redeneren uitgelegd	103
7.2	Oriëntatie en klinische probleemstelling	105
7.3	Onderzoek en klinische beslissingen	115
7.4	Monitoren en reflecteren	119
7.5	Verdieping	123
7.6	Begrippen	126
8	Werkbegeleiding	129
8.1	De rol van werkbegeleider	130
8.2	Fasen van werkbegeleiding	136
8.3	Situationeel leiderschap	138
8.4	Verschillende werkbegeleidingsgesprekken	140
8.5	Begeleiden naar klinisch redeneren	143
8.6	Begeleiden naar een regierol	144
8.7	Begrippen	146
9	Coachende houding	147
9.1	Een coachende houding	148
9.2	Het leerproces stimuleren	156
9.3	Coachen in de praktijk	158
9.4	Leren van elkaar	161
9.5	Begrippen	163
10	Overleggen in de zorg	164
10.1	Overleg en overlegvormen	165
10.2	Overlegmomenten	167
10.3	Overleg voorbereiden	169
10.4	Vergaderen	170
10.5	Notuleren	175
10.6	Aandachtspunten bij (online) overleggen	176
10.7	Begrippen	178
11	Verpleegkundig leiderschap	180
11.1	Verantwoordelijkheid nemen binnen het team	181

11.2	Verpleegkundig leiderschap in veranderingsprocessen	187
11.3	Omgaan met weerstand	190
11.4	Regie over jouw eigen ontwikkeling	195
11.5	Begrippen	198
12	Leidinggeven	199
12.1	Leidinggeven en leiderschap	200
12.2	Taken van een leidinggevend verpleegkundige	206
12.3	Werken met een team	211
12.4	Valkuilen en uitdagingen	215
12.5	Begrippen	221
13	Onderhandelen en besluitvorming	223
13.1	Onderhandelen in de praktijk	224
13.2	De Harvard-methode	227
13.3	Aandachtspunten bij onderhandelen	229
13.4	Besluitvorming	231
13.5	Verdieping	234
13.6	Begrippen	237
14	Evidence Based Practice	238
14.1	Evidence Based Practice	239
14.2	Niveaus van bewijskracht van bewijsmateriaal	243
14.3	De vijf stappen van EBP	249
14.4	Kwaliteit van zorg en EBP	254
14.5	Best Practice	255
14.6	Verdieping	256
14.7	Begrippen	258
	Index	260

VOORWOORD

Angerstein Zorg & Welzijn is een complete serie leermiddelen voor de volgende kwalificatiedossiers:

- Assistent in de gezondheidszorg
- Maatschappelijke zorg
- Pedagogisch werk
- Sociaal werk
- Verzorging en verpleging.

Voor de zorgprofessional is vakkennis van uiteenlopende onderwerpen van groot belang. Dit vormt de basis voor het handelen in de beroepspraktijk, waarbij de zorgvrager met zijn wensen en behoeften centraal staat. De bronnenboeken van Angerstein Zorg & Welzijn bevatten alle benodigde theorie voor de beginnende zorgprofessional.

De serie leermiddelen voor het kwalificatiedossier Verzorging en verpleging bestaat uit zeven bronnenboeken met online aanvullende verwerkingsopdrachten, kritische beroepssituaties en toetsen:

- Anatomie, fysiologie, pathologie en psychologie voor verzorging en verpleging 1
- Anatomie, fysiologie, pathologie en psychologie voor verzorging en verpleging 2
- Zorg, ondersteuning en begeleiding 1
- Zorg, ondersteuning en begeleiding 2
- Zorg afstemmen en bijdragen aan kwaliteitszorg
- Verpleegtechnische handelingen voor verzorging en verpleging
- Organiseren en coördineren van zorgverlening (alleen verpleegkunde).

Koppeling kwalificatiedossier 2026

Elk thema heeft een koppeling met een of meer werkprocessen van het kwalificatiedossier. Hieronder tref je per thema aan met welk werkproces(sen) dit is gekoppeld:

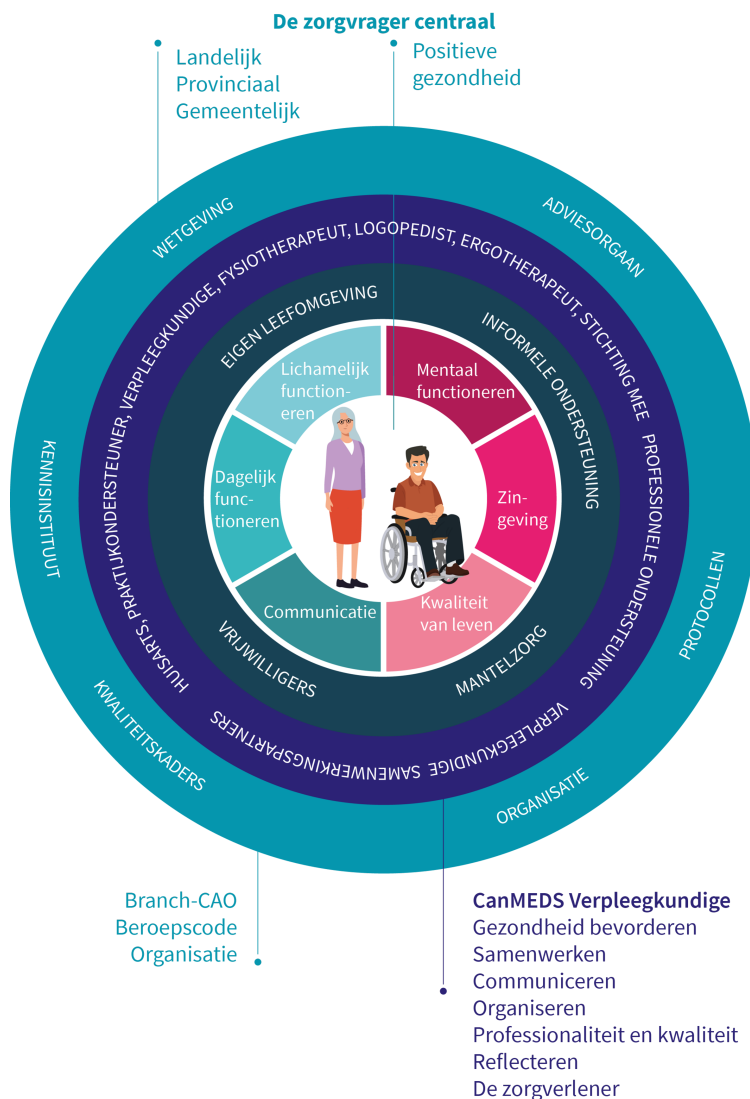
Organiseren en coördineren van zorgverlening		B1-K1-W1	B1-K1-W2	B1-K1-W3	B1-K1-W4	B1-K1-W5	B1-K1-W6	B1-K2-W1	B1-K2-W2	B1-K3-W1	B1-K3-W2	B1-K3-W3	P2-K1-W1	P2-K1-W2	P2-K1-W3
1	Risicosignalering en vroegsignalering												x		
2	Zorgvraag vaststellen												x		
3	Verpleegkundige diagnose												x		
4	Vaststellen en organiseren van interventies												x		
5	Monitoren en evalueren van de zorg												x		
6	Overdracht en ontslag														x
7	Klinisch redeneren														x
8	Werkbegeleiding												x		
9	Coachende houding													x	
10	Overleggen in de zorg													x	
11	Verpleegkundig leiderschap														x
12	Leiding geven														x
13	Onderhandelen en besluitvorming														x
14	Evidence Based Practice														x

Koppeling met KD 2026.

Organiseren en coördineren van zorgverlening

In dit boek staat het organiseren, coördineren en optimaliseren van zorgverlening centraal. Je leert hoe je op basis van risicosignalering, vroegsignalering en klinisch redeneren de zorgvraag vaststelt, een verpleegkundige diagnose formuleert en passende zorginterventies organiseert. Daarnaast is er ruime aandacht voor het monitoren en evalueren van zorg, overdracht en ontslag en het afstemmen van zorgverlening binnen het zorgteam. Ook ontwikkel je kennis en vaardigheden in werkbegeleiding, een coachende houding, verpleegkundig leiderschap, overleggen, onderhandelen en besluitvorming. Evidence Based Practice (EBP) vormt daarbij de basis voor het maken van onderbouwde keuzes en het continu verbeteren van de kwaliteit van zorg.

De beschreven theorie en verwerkingsopdrachten zijn gebaseerd op de visie waarbij de zorgvrager centraal staat en zo veel mogelijk zijn eigen regie behoudt.

De zorgvrager centraal

De zorgvrager en zijn zorgvraag staan centraal tijdens jouw werk als verpleegkundige. Met behulp van de uitgangspunten van de Positieve Gezondheid ga je met de zorgvrager in gesprek om te achterhalen welke ondersteuning voor hem belangrijk is. Uitgangspunt hierbij is dat de zorgvrager zo veel mogelijk de regie over zijn eigen leven behoudt. De ondersteuning komt in de eerste plaats vanuit de eigen leefomgeving (interprofessioneel) en in de tweede plaats vanuit de professional(s).

Opbouw

Het boek is opgebouwd uit meerdere thema's en elk thema heeft dezelfde structuur. De theorie vind je zowel in het boek als in de digitale omgeving. De benodigde basistheorie wordt verduidelijkt met voorbeelden en is geschikt de verpleegkundige. Belangrijke begrippen worden in de tekst uitgelegd en zijn vetgedrukt.

Wanneer je in de linkerkantlijn dit icoontje ziet, kun je in de bijbehorende digitale leeromgeving een online aanvulling vinden in de vorm van een filmfragment, verwijzing naar een website of een document.

Digitale leeromgeving

Daarnaast kent Angerenstein Zorg & Welzijn enkele online-aanvullingen die beschikbaar zijn via www.boomdl.nl. Het gaat om de volgende aanvullingen:

- verwerkingsopdrachten
- kritische beroepssituaties
- uitdagingen
- (oefen)toetsen.

Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken, moet je je licentie activeren:

- Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
- Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
- Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
- Volg de stappen.

Daarna kun je aan de slag!

Verwerkingsopdrachten

Bij ieder thema horen enkele verwerkingsopdrachten. Deze opdrachten helpen je de informatie uit de theorie te verwerken en toe te passen.

Kritische beroepssituatie (KBS)

In de KBS word je geconfronteerd met een probleem of dilemma waarbij je niet kunt terugvallen op routinematig handelen. Online vind je bij elke KBS aanvullende opdrachten. De structuur van de opdrachten volgt in veel gevallen de stappen van het klinisch redeneren. Op die manier oefen je als beginnend beroepsbeoefenaar regelmatig met deze manier van redeneren, leer je zorgsituaties goed te doorzien en kun je beredeneerd handelen.

Uitdagingen

Tijdens de uitdaging werk je met meerdere studenten aan een grote opdracht op basis van verschillende thema's waarbij een beroep wordt gedaan op je samenwerkingsvaardigheden en je creativiteit. De uitdaging levert altijd een product op dat wordt beoordeeld.

Aanspreekvorm

In de theorie en verwerkingsopdrachten wordt de lezer zo veel mogelijk aangesproken met de neutrale je-vorm en als verpleegkundige, met als doel een inclusieve omgeving te creëren waarin iedereen zich vertegenwoordigd voelt. Daarnaast worden beperkt de aanspreekvormen 'hij' of 'zij' gebruikt. Het is belangrijk op te merken dat waar 'hij' staat, ook 'zij' gelezen kan worden en andersom, zodat alle lezers zich aangesproken en erkend voelen.

Veel plezier en succes met het werken met *Angerenstein Zorg & Welzijn!*

Thema 1

Risicosignalering en vroegsignalering

Inhoud thema

- Risicosignalering
- Vroegsignalering
- Klinisch redeneren
- Interventies na signaleren
- Risicosignaleringslijsten
- Begrippen